

Posudek na diplomovou práci Evy Starobové:
...and all the men and women merely players.
Application of Game Theory on Jane Austen's Narrative

Autorka ve své práci zkoumá tři romány britské spisovatelky Jane Austenové, *Pýchu a Předsudek (Pride and Prejudice)*, *Annu Elliotovou (Persuasion)* a *Emmu*, optikou matematické teorie her. Společenský přesah této teorie (a potažmo i této diplomové práce) vychází z předpokladu, že každý jedinec při rozhodovací situaci vždy volí variantu, která mu přinese nejvyšší možný prospěch, což poměrně často spočívá v zachování statusu quo.

Na Jane Austenovou padla volba především kvůli frekvenci rozhodovacích situací v jejím díle a neustálý podtón párování, který je v jejích románech dobře čitelný a který lze snadno převést na binární výplatní matice, jež jsou základním stavebním prvkem teorie her. Její volbu však lze chápat i ve společenských souvislostech vzniku těchto románů. Nesmíme totiž zapomínat, že Jane Austenová byla zároveň současnici i krajankou průkopníků klasické ekonomie, Thomase Malfuse, Davida Ricarda i o generaci staršího skotského myslitele Adama Smithe. Tito teoretici raného kapitalismu totiž jako první, ještě svými neoklasickými následovníky, popsali skutečnost, že základním hnacím motorem raně kapitalistické společnosti (jakou byla Anglie Jane Austenové) je utilitarismus a sledování vlastního prospěchu, čímž de facto předjímali pozdější teoretiky her a jejich praktické aplikace v oblasti behaviorální a experimentální ekonomie.

Autorka se ukázněně drží vytyčené taxonomie (zkoumané hry dělí na neantagonistické, nekooperativní a sekvenční) i metodologie zkoumání (normativní a deskriptivní přístup). Své závěry formuluje obezřetně a v zásadě neopouští prostor daný důkazními mantinely teorie her, resp. její normální (tj. binární) formy.

Kouzlem nechtěného některé autorčiny formulace z terminologického aparátu teorie her zajímavým způsobem přesahují do idiomu hovorové angličtiny, když autorka například popisuje hráče po uzavření sňatku jako „ze hry venku“ („out of the game“).

K práci mám jen několik drobných výhrad:

- Autorka často cíleně redukuje motivaci postav, aby se z ní pak dalo snáze vycházet při stanovení východiska pro teorii hry. To je samozřejmě legitimní, nicméně je pak až příliš zjevné, že se jedná pouze o modelovou hru, nikoli o svébytnou interpretaci. Toto je v podstatě zásadním problémem východiska práce: „Jak lze věrohodně formulovat motivaci aktérů, aby ji bylo možno přetavit do jednoznačné matematické symboliky?“ S tímto tématem souvisí i skutečnost, že autorka občas používá poněkud svažitě formulace, např. když se na straně 31 o Henriettě Musgroveové a Charlesi Hayterovi dozvídáme, že „despite their dissimilar tempers, they **most probably fell in love**.“ Je těžké tuto formulaci uchopit jako předpoklad matematického výpočtu, byť se jedná jen o jednoduchou matici.
- Komentář po výpočtu matice je často příliš strohý a kategoricky formulovaný. V podstatě se omezí jen na utvrzující formulku, že jeden z hráčů „maximises his/her benefit“. Práce by snesla širší narativní záběr, zejména po dohrání jednotlivých her. Jen namátkou, po reflexi hry mezi Emmou a Eltonem by se hodilo ještě jednou připomenout, proč Emma volí „declining strategy“ a Eltona odmítá (str. 47); totéž platí i pro mnoho dalších her, které práce popisuje.

Hodnota práce spočívá především v jejím průkopnickém charakteru, neboť Eva Starobová je první diplomantkou na naší fakultě, která se na toto téma zaměřila. Práce navíc působí velmi uceleně a přehledně. Proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*.

V Praze dne 12.5. 2008

Jakub Ženíšek